

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

шлунково-кишкового каналу у тварин старшого віку(після 7–10 років), які згодом визначалися як прояви уремичного гастроентериту. У дослідних тварин виявляли погіршення загального стану, шкіра у них була не еластична, шерсть – тьмяна. Спостерігали тривалугіпорексію 100 % хворих тварин. Поліурія та полідипсія спостерігалися у 91,7 % дослідних тварин, яка проявлялася підвищенням спраги із одночасним зростанням добової кількості виділеної сечі(у 1,5 рази або навіть удвічі перевищувала звичайний добовий діурез), а також виявляли артеріальну гіпертензію (165/110±4,5 мм рт.ст.). У 68,2 % котів спостерігали блювання, порушення координації рухів, запаморочення та анемічність слизових оболонок. Таку стадію ми визначили як середньої тяжкості (II стадія).

У 6 тварин виявили тяжкий стан (III стадія), яка проявлялася анорексією, кахексією, олігурією, яка пов'язана із прогресуючим зниженням швидкості клубочкової фільтрації. У 4 котів спостерігалася анурія внаслідок дифузного нефросклерозу, блювання 1–2 рази на добу упродовж 3-х місяців, яке пов'язане з розладами шлунково-кишкового тракту внаслідок уремії. Блювотні маси містили шлунковий сік з піною та жовчю. Також виявляли анемічність слизових оболонок, у 24,7% дослідних тварин виразковий стоматит на слизовій оболонці щік та язика з наявністю сірого кольору внаслідок підвищеної екскреції сечовини у ротову порожнину.

Таким чином, хронічна хвороба нирок у котів є поширеним поліетіологічним синдромом, який може характеризуватися різним за тяжкістю перебігом і клінічно проявлятися гіпорексією, зниженням вгодованості, полідипсією, поліурією, дизурією, порушенням координації рухів, запамороченням, артеріальною гіпертензією, анемічністю слизових оболонок, блюванням. За тяжкий перебігу – анорексією, кахексією, олігурією, блюванням, проносами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. DeSantis F, Boari A, Dondi F, Crisi PE. Drug-Dosing Adjustment in Dogs and Cats with Chronic Kidney Disease. *Animals (Basel)*. 2022 Jan 21;12(3):262. doi: 10.3390/ani12030262. PMID: 35158584; PMCID: PMC8833495.
2. Еліот Дж. Хронічна ниркова недостатність у кішок: етіологія і лікування / Дж. Еліот // *Ветеринарна практика*, 2010. – № 6. – С. 16–21.
3. Нольте Л.К., Шатохін П.П. Поширення патології нирок серед котів в м. Полтава / *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 15–16 жовтня 2020 року, м. Полтава.* – с.121–122.
4. Гребенюкова К. О., Франчук-Крива Л. О. Зміни лабораторних показників сечі у клінічно здорових котів геріатричного віку // *Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика.* – 2021. – С. 139.
5. KuKanich K, George C, Roush JK, Sharp S, Farace G, Yerramilli M, Peterson S, Grauer GF. Effect of flow-dose meloxicam in cats with chronic kidney disease. *J Feline Med Surg*. 2021 Feb;23(2):138-148. doi: 10.1177/1098612X20935750. Epub 2020 Jun 29. PMID: 32594827.
6. Sent U, Gössl R, Elliott J, Syme HM, Zimmering T. Comparison of Efficacy of Long-term Oral Treatment with Telmisartan and Benazepril in Cats with Chronic Kidney Disease. *J Vet Intern Med*. 2015 Nov-Dec; 29 (6):1479-87. doi:10.1111/jvim.13639. Epub 2015 Oct 16. Erratum in: *J Vet Intern Med*. 2016 Mar-Apr; 30 (2):689. PMID: 26474314; PMCID: PMC4895689.

УДК 636.4.09:616.62-002:619

ЯСКОВЕЦЬ О.О. – студентка 6М курсу
Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.** доцент
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: vona76@ukr.net

ПОШИРЕННЯ, ЕТІОЛОГІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ЦИСТИТУ В СВИНОМАТОК

У роботі наведені результати досліджень щодо з'ясування поширення, питань етіології та особливостей перебігу циститу в свиноматок. Встановлено що цистит є досить поширеним захворюванням, яке проявляється

частим виділенням сечі з пластівцями фібрину, кров'янистими згустками та гнійними виділеннями, дизурією, полакіурією, странгурією та болючістю черева в зоні локалізації сечового міхура.

Ключові слова: цистит, полакіурія, свиноматки.

Цистит це хвороба, яка характеризується запаленням сечового міхура, що часто зустрічається в свиноматок [1]. На сьогоднішній день цистит свиноматок є дуже поширеною та актуальною проблемою на сільськогосподарських підприємствах. Ця патологія чинить негативний вплив на фізіологічну репродуктивність, а саме, несвоєчасне осіменіння та аборти в свиноматок, як результат – недоодержання приплоду і, відповідно, значні економічні втрати для господарства [2–4]. За даними досліджень 2005 року близько 21% свиноматок вибраковують внаслідок циститу та за дослідженнями 2023 року 46% [2, 4, 5].

Мета роботи – з'ясувати поширення циститу серед поголів'я свиноматок, його причини виникнення та особливості перебігу.

Матеріалом для дослідження були клінічно хворі на цистит свиноматки, що належать СФГ “Світоч”, смт. Піщанка, Піщанського району Вінницької області.

Результати досліджень. В уретрі свиней, зокрема свиноматок виявляють багато патогенних та умовно патогенних мікроорганізмів, таких як кишкова паличка, стафіло-, стрепто-, та ентерококи, різновиди протею, які є сапрофітними представниками сечовивідних шляхів. Відомо, що слизова оболонка сечового міхура відносно стійка до дії інфекційних агентів, тому часто запалення в ній розвивається внаслідок створення оптимальних умов для проникнення та колонізації мікроорганізмів у сечовому міхурі. Оптимальними умовами для потрапляння до організму цих мікроорганізмів є ослаблений імунітет, наявність стійкого запалення, наприклад за ендометриту, вагініту, травм статевих органів під час родів, перитоніту, також вони можуть потрапити в сечовий міхур з боку нирок за розвитку пієлонефриту [3, 6, 7]. Цистит, як правило, перебігає в хронічній та гострій формах, у дослідженні вибрактованих свиноматок з грецьких стад хворих на цистит розділили на дві майже рівні групи: 51,8 % свиноматок мали гострий перебіг, 48,2 – хронічний [2]. Цистит у свиноматок проявляється зазвичай наступними симптомами: болючість сечового міхура, дизурія, полакіурія, странгурія [7].

Діагноз на цистит свиноматкам в господарстві ставили переважно за клінічними ознаками, а саме наявністю полакіурії, странгурії, дизурії та енурезу зі зміною фізичних показників сечі у вигляді її помутніння та наявності пластівців фібрину. Хворі тварини часто приймали позу сидячої собаки через больовий синдром з боку запаленого сечового міхура. На свинокомплексі частіше хворіли тварини після родів, що ймовірно пов'язане зі значним ослабленням у них імунітету. Також встановлено, що в приміщенні, де утримувались хворі тварини, відмічали наявність суттєвих протягів, що могло стати причиною їх переохолодження. Стратегія лікування в господарстві полягала в тому, що у разі відсутності в хворих тварин виражених клінічних ознак, їх не піддавали будь яким терапевтичним заходам. У свиноматок із вираженими клінічними симптомами лікування включало застосування антимікробного препарату окситетрацикліну в дозі 1 мл/10 кг маси тіла один раз на добу та нестероїдного протизапального препарату кето лайну в дозі 3 мг/100 кг маси тіла один раз на добу протягом трьох днів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Cystitis (Pyelonephritis), Pig Progress/ <https://www.pigprogress.net/topic/cystitis-pyelonephritis>
2. Cernat M, Skampardonis V, Papadopoulos GA, Kroustallas F, Chalvatzi S, Petridou E, Psychas V, Marouda C, Fortomaris P, Leontides L. Urinary tract infections in culled sows from Greek herds: prevalence and associations between findings of histopathology, bacteriology and urinalysis. *Porcine Health Manag.* 2021 Apr 19;7(1):33. doi: 10.1186/s40813-021-00212-3. PMID: 33875002; PMCID: PMC8054422.
3. Tolstrup LK, Leifsson PS, Guardabassi L, Nielsen JP, Pedersen KS. Cystitis: significant associations between pathology, histology, and quantitative bacteriology in sows, a cross-sectional study. *Porcine Health Manag.* 2023 Sep 26;9(1):41. doi: 10.1186/s40813-023-00336-8. PMID: 37752562; PMCID: PMC10523660.
4. Urinary tract infections in sows in Italy: accuracy of urinalysis and urine culture against histological findings, *Veterinary Record / Bellino, Claudio; Gianella, Paola; Miniscalco, Barbara; Tursi, Massimiliano; D'Angelo, Antonio; Cagnasso, Aurelio;* volume 172, issue 7, 2013
5. Sanz M, Roberts JD, Perfumo CJ, et al. Assessment of sow mortality in a large herd. *J Swine Health Prod.* 2007;15(1):30–36.

6. Інфекції сечовивідних шляхів у свиноматок, Прибуткове свинарство/
http://profisvine.pigua.info/indexukr.php?id=96&search_chapterid=28

7. Внутрішні хвороби тварин, частина 2/ В.І. Левченко [та ін.] Біла Церква - 70-76 ст.

УДК 636.09:616-071:619

ЗАЙЦЕВА А.Р., студентка

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: vona76@ukr.net

ДОСВІД ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІНИ “КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН” В УМОВАХ ФВМ ЕСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУК ПРО ЖИТТЯ, м. ТАРТУ

Курс ветеринарної клініко-лабораторної діагностики продуктивних тварин є базовою обов’язковою дисципліною, яка навчає студентів використовувати сучасні методи діагностики під час дослідження тварин і основні алгоритми постановки діагнозу. Особлива увага при цьому приділяється збору анамнезу та ретельному клінічному обстеженню пацієнта.

Ключові слова: клініко-лабораторна діагностика, анамнез, методи дослідження, корови, телята.

Лабораторні дослідження є дуже важливим і корисним інструментом, який допомагає лікарям у діагностиці багатьох проблем зі здоров’ям тварин. Вони дозволяють ветеринарним фахівцям правильно діагностувати захворювання, які можуть клінічно не проявлятися, уточнювати діагноз, який можна запідозрити під час клінічного огляду, а також контролювати перебіг хвороби та ймовірність подальших ускладнень [1–3].

Метою роботи було проаналізувати досвід вивчення студентами факультету ветеринарної медицини Естонського університету наук про життя м. Тарту, дисципліни “Клініко-лабораторна діагностика продуктивних тварин” в умовах молочної ферми.

Матеріал і методи досліджень. Стажування (виїзні практичні заняття) проводилися в умовах ферми “Märga farm”, що розміщена на околицях м. Тарту, Естонія. Матеріалом для досліджень були корови та телята різного віку та порід.

Результати досліджень. На опрацювання дисципліни “Клініко-лабораторна діагностика продуктивних тварин” в навчальній програмі факультету ветеринарної медицини Естонського університету наук про життя, м. Тарту, відводиться 5 тижнів, протягом яких основним завданням є: розглянути правила техніки безпеки та біобезпеки, фіксації та стримування тварин, проведення клінічних досліджень, диференціація проблем відповідно до функціонального стану систем організму, теоретичне вивчення та виконання основних діагностичних тестів, збір матеріалу для клінічних та біохімічних досліджень, інтерпретація результатів, а також робота в команді та індивідуально. Вивчення дисципліни відбувається шляхом самостійного опрацювання студентами лекцій на платформі Moodle, у формі так званого *e-learning*, а також відвідування практичних занять в умовах ферми тривалістю 2 години кожне. Упродовж навчального тижня студенти опрацьовували 1 лекцію та 1 практичне заняття з цієї дисципліни, разом за курс – 5 лекцій і 5 практичних занять.

Вивчення курсу полягало у щотижневому дослідженні продуктивних тварин, а саме корів і телят, включно зі всіма системами організму. Першого тижня було вивчено, як правильно поводитися з тваринами, правила безпеки та їхньої фіксації й знерухомлення. Після цього студенти невеликими групами по 2–3 осіб самостійно, але під контролем викладача, опрацьовували проведення загального обстеження ділянок голови, ший, шкіри з обов’язковою процедурою оцінювання вгодованості (стану кондиції тіла) тварин (*BCS – Body Condition Score*). Досліджували лімфатичну систему шляхом пальпації лімфатичних вузлів. Наступне заняття полягало у відпрацюванні навичок дослідження серцево-судинної, дихальної й травної систем згідно із розробленими методиками та протоколами. При цьому студенти повинні дослідити, оцінити та занотували такі показники: температура тіла тварини, частота серцевих скорочень, колір видимих слизових оболонок, час наповнення капілярів (*CRT*), характеристика дихальних шумів під час аускультатії легенів, частота дихання, кількість скорочень рубця за 1,5–2 хв, характеристика шумів під час аускультатії кишечника, результати перкусії рубця, наявність та характеристика виділень із очей, носа, еластичність шкіри, положення (звисання) вух тощо.